

Pealinlaste rahulolu Tallinna linna ühistranspordiga 2013 veebruar

Küsitluse kokkuvõte

Projektimeeskond:

Jon Ender (projektijuht)

Sigrid-Henriette Krik (analüütik)

Tiina Tammeveski (Norstat Eesti AS, küsitlusjuht)

28.02.2013

METOODIKA

Eesti Uuringukeskus OÜ viis koostöös Norstat Eesti AS-ga perioodidel 21.01-24.01.2013 ja 18.02-21.02.2013 Tallinna linna tellimusel läbi avaliku arvamuse uuringu 500 pealinlase seas (alates 15. eluaastast). Küsitluse eesmärk oli uurida elanike ühistranspordi kasutust ja rahulolu muutunud ühistranspordi tingimustes.

Uuringu üldkogumi moodustasid Tallinna linna alalised elanikud alates 15. eluaastast, kokku 419 830 inimest (Rahvastikuregister, 01.01.2013). Planeeritud netovalimi suurus oli 500 vastajat. Uuringus osalenud vastajatest 96,4% omas Tallinnasse sissekirjutust.

Valimi moodustamisel kasutati proportsionaalse kvootjuhuvalimi meetodit. Tellija soovis, et küsitluse tulemused oleksid esinduslikud soo, vanuse, rahvuse ja linnaosade lõikes. Kuna valimis esines üldkogumi jaotusele vähemvastavaid tunnusrühmi, tuli läbi viia andmete täiendav kaalumine ning luua tunnuseid ühendav koondkaal. Koondkaal arvutati soo, vanuserühmade, linnaosade ja rahvuse pealt. Kaalutud valim lubab küsitluse tulemusi laiendada uuringu üldkogumile. Üldkogumi jaotusest, küsitluse käigus kujunenud valimist ja kaalutud valimist annab ülevaate Tabel 1. Sotsiaaldemograafiliste tunnuste mudeli koostamisel on kasutatud Rahvastikuregistri statistilisi andmeid seisuga 01.01.2013.

Tabel 1. Üldkogumi ning tegeliku ja kaalutud valimite võrdlus.

		Üldkogum		Tegelik valim		Kaalutud valim	
KOKKU		%	N	%	N	%	N
SUGU	mees	43,6	218	40,3	203	43,2	216
	naine	56,4	282	59,4	297	56,8	284
VANUS	15-24	12,2	61	9	45	12,4	62
	25-34	20,2	101	20,2	101	20,2	101
	35-44	17	85	16,8	84	16,8	84
	45-54	15	75	15,4	77	15	75
	55-64	15	75	16,8	84	14,8	74
	65+	20,6	103	15,4	109	20,8	104
RAHVUS	eestlased	53	265	52,2	261	53,7	269
	muu rahvus	47	235	47,8	239	46,3	232
LINNAOSA	Lasnamäe	28	140	23,8	119	27,3	137
	Mustamäe	16	80	18,6	93	16,1	80
	Haabersti/ Õismäe	10	50	10,4	52	9,8	49
	Kesklinn	12	60	11,6	58	12,1	61
	Kristiine	7	35	7	35	7,2	36
	Nõmme	9	45	9,6	48	9,7	49
	Põhja-Tallinn	14	70	14,8	74	13,8	69
	Pirita/Merivälja	4	20	4,2	21	4	20

Intervjuud viidi läbi Norstat Eesti AS küsitlejate poolt ning need toimusid eesti ja vene keeles Tallinna linna poolt välja töötatud standardiseeritud küsimustiku põhjal. Küsitlusmeetodiks oli telefoniintervjuu (CATI). Küsitlustööst annab ülevaate Tabel 2.

Tabel 2. Vastamise statistika.

	N	%
Lõpetatud intervjuu	500	15,0
Ei sobi uuringusse vanuse/elukoha tõttu (noorem kui 15 või ei ela Tallinnas)	1048	31,4
Kvoodid täis (linnaosa, vanuse, soo või rahvuse tõttu)	436	13,1
Faks, telefon ei tööta, katkestas kõne, tehniline probleem	386	11,6
Tuleviku kokkulepe tagasihelistamiseks	40	1,2
Keeldumine	927	27,8
Kokku	3337	100,0

Uuringu käigus kasutatud andmete sisestuse programm lubas ankeedis olevad suunamised eelnevalt programmeerida. Samuti ei olnud programmis võimalik sisestada vastuseid, mille väärtus on suurem, kui selle küsimuse juures kasutusel olnud skaala. Lisaks teostas täiendavat andmestiku loogilist kontrolli andmetöötluse spetsialist.

Küsitlustulemuste töötlemiseks kasutati andmetöötluspakette *SPSS for Windows* ja *MS Excel*. Joonistel ja tabelites toodud andmed on ümardatud arvutiprogrammi MS Excel poolt ja seetõttu võib ridade ja/või veergude summa moodustada kohati 99% või 101%.

UURINGU TULEMUSED

Veebruarikuus oli ühistransporti kasutanuid enam kui jaanuaris - 87% (jaanuaris 85%). Võrreldes jaanuariga on kasvanud ühistransporti pea iga päev või mitmel päeval nädalas kasutavate inimeste osakaal (68%-lt 72%-le) ning samas veidi vähenenud ühel või kahel päeval nädalas ja harvemini kui kord nädalas ühistranspordis sõitjate osakaal (vastavalt 18%-lt 16%-le ja 15%-lt 12%-le). Seega on Tallinnas näha mõningast ühistranspordi kasutamise suurenemist võrreldes jaanuariga.

Veebruarikuus vastanutest ei olnud ühistranspordiga sõitnud 13%, kellest 17% pidasid tõenäoliseks, et nad teevad seda järgneva nelja nädala jooksul. Ühistransporti mittekasutanuid oli veebruaris eelneva kuuga võrreldes 2 protsendipunkti võrra vähem. Suurem vahe ilmnes vastajate hinnangutes sellele, kas nad järgmise 4 nädala jooksul ühistransporti kasutavad - veebruaris pidas seda tõenäoliseks 18 protsendipunkti võrra vähem inimesi kui jaanuaris.

Jaanuaris ühistransporti kasutanud elanikud sõitsid peamiselt bussiga (63%), oluliselt vähem populaarsed sõidukid olid tramm (18%) ja troll (18%) ning elektrirongi ei valinud peamiseks sõiduvahendiks ükski vastaja. Veebruarikuus olid tulemused mõnevõrra erinevad. Endiselt moodustasid suurima osa peamiselt bussiga sõitvad vastajad (63%), peamiselt trolliga liiklejaid oli võrreldes jaanuarikuiste näitajatega rohkem (21%) ning peamiselt trammiga liiklejaid vähem (16%). Elektrirongi märgiti veebruarikuus peamiseks sõiduvahendiks ühel korral.

Viiendik veebruarikuistest vastajatest sõitis enda hinnangul ühistranspordiga rohkem kui 2012. aasta sügis-talvisel perioodil, võrreldes jaanuarikuuga oli veebruarikuine näitaja 6 protsendipunkti võrra suurenenud. 2012. aasta sügis-talvega sama palju sõitnud vastajaid oli veebruaris 11 protsendipunkti võrra vähem kui jaanuaris (68%), 10% vastajatest sõitsid enda hinnangul ühistranspordiga vähem, kui eelnevalt mainitud perioodil. Veebruarikuus sõideti ühistranspordiga rohkem järgnevatel põhjustel: tasuta ühistransport (60%), eelistati ühistransporti muule liikumisviisile (15%), tööga seondult (9%) ja isiklikel põhjustel (9%). Vähem sõitmist põhjendati aga järgnevalt: eelistati muud liikumisviisi ühistranspordile (40%), isiklikel põhjustel (16%), tööga seondult (14%), ei olnud vajadust tihedamini sõita (12%), uue ühistranspordi süsteemi tõttu (9%) ja põhjusel, et lastega on ühistranspordis raske sõita (9%).

Nii jaanuari- kui ka veebruarikuus paluti ühistransporti kasutavate Tallinna elanike hinnangut ühistranspordi teenuse kohta. Hindamine toimus 5-pallisel skaalal (väga halb, halb, rahuldav, hea, väga hea) (Tabel 3 ja Tabel 4).

Sarnaselt jaanuariga oldi veebruarikuus kõige enam rahul ühiskaartide valideerimise arusaadavuse (4,4) ja mugavusega (4,2). Veidi madalamalt hinnati ka veebruarikuus sõiduplaanidest kinnipidamist (4,1) ja sõiduintervalle (3,9). Vähem oldi rahul transpordivahendite täituvuse (3,7) ja puhtusega (3,6). On näha, et võrreldes jaanuariga on rohkem inimesi ühiskaartide valideerimise süsteemi arusaadavust ja mugavust heaks hinnanud, millest võib järeldada, et tallinlased on hakanud ühiskaardiga harjuma.

Tabel 3. Hinnang Tallinna ühistranspordi teenusele – jaanuar.

Hinnang ühistranspordile	N	Halb*	Rahuldav	Hea*	Ei oska öelda	Keskmine
Ühiskaartide valideerimise arusaadavus	425	5%	13%	76%	6%	4.2
Ühiskaartide valideerimise mugavus	425	7%	16%	70%	7%	4.1
Sõiduplaanist kinnipidamine	425	3%	19%	74%	4%	4.0
Parajad sõiduintervallid	425	6%	25%	68%	2%	3.9
Transpordivahendite täituvus	425	5%	34%	59%	2%	3.7
Transpordivahendite puhtus, korrashoid	425	8%	28%	63%	1%	3.7

*Hea=väga hea+hea; halb=väga halb+halb

Tabel 4. Hinnang Tallinna ühistranspordi teenusele – veebruar.

Hinnang ühistranspordile	N	Halb*	Rahuldav	Hea*	Ei oska öelda	Keskmine
Ühiskaartide valideerimise arusaadavus	433	3%	10%	83%	4%	4.4
Ühiskaartide valideerimise mugavus	433	6%	13%	76%	5%	4.2
Sõiduplaanist kinnipidamine	433	3%	14%	79%	3%	4.1
Parajad sõiduintervallid	433	6%	19%	74%	1%	3.9
Transpordivahendite täituvus	433	7%	32%	59%	2%	3.7
Transpordivahendite puhtus, korrashoid	433	10%	33%	57%	0%	3.6

*Hea=väga hea+hea; halb=väga halb+halb

Kuigi jaanuaris ja veebruaris on ühistranspordi kasutajate arv olnud märkimisväärselt suur, tuleks sellest põhjalikemate järelduste tegemiseks jälgida sõitjate osakaale ka järgmiste kuude lõikes. Võimalik, et aasta esimeste kuude ühistranspordi kasutajate hulgas oli mõningal määral ka nõ tasuta ühistranspordi uudse süsteemi katsetajaid.

ANKEET

Tere,

Helistan Teile küsitlusettevõttest Norstat Eesti, olen ..... Koostöös Eesti Uuringukeskusega viime Tallinna linnavalitsuse tellimusel läbi ühistranspordi teemalist uuringut. Kas Teil on aega meie küsimustele vastata praegu, kui see võtab aega ligikaudu 7 minutit?

Teie vastused jäävad anonüümseks ja neid kasutatakse vaid üldistatult.

ANKEEDI KÜSIMUSED

K1. Palun öelge, kas te olete 2013. aastal veebruarikuus (sõnastus järgmistel kuudel: viimase 4 nädala) kasutanud Tallinna ühistransporti?

1. Jah -> JÄTKAKE K3
2. Ei -> JÄTKAKE K2 JA SEEJÄREL SOTS-DEM KÜSIMUSED

K2. Kui tõenäoline on, et Te järgmise 4 nädala jooksul kasutate Tallinna ühistransporti?

1. Väga tõenäoline
2. Küllaltki tõenäoline
3. Mitte eriti tõenäoline
4. Üldse ei ole tõenäoline
5. RASKE ÖELDA, VASTUS PUUDUB

K3. Kui sageli Te olete käesoleval aastal veebruarikuus Tallinna ühistransporti kasutanud?

1. Pea iga päev
2. Mitmel päeval nädalas
3. Ühel või kahel päeval nädalas
4. Harvem
5. RASKE ÖELDA, VASTUS PUUDUB

K4. Millise ühistranspordiliigiga Te olete Tallinnas käesoleval aastal veebruarikuus peamiselt sõitnud? AINULT ÜKS VASTUS

1. Bussiga
2. Trolliga
3. Trammiga
4. Elektrirongiga
5. MUU
6. RASKE ÖELDA, VASTUS PUUDUB

K5. Järgnevalt palun Teil hinnata Tallinna ühistranspordi erinevaid külgi. Vastamisel kasutage palun 5-pallilist skaalat, kus “5” tähendab väga head hinnet ja “1” tähendab väga halba hinnet.

	Väga halb	Halb	Rahuldav	Hea	Väga hea	RASKE ÕELDA/ VASTUS PUUDUB
1. Sõiduplaanist kinnipidamine	1	2	3	4	5	9
2. Parajad sõiduintervallid	1	2	3	4	5	9
3. Transpordivahendite täituvus	1	2	3	4	5	9
4. Transpordivahendite puhtus, korrashoid	1	2	3	4	5	9
5. Ühiskaartide valideerimise arusaadavus	1	2	3	4	5	9
6. Ühiskaartide valideerimise mugavus	1	2	3	4	5	9

K6. Kui mõelda tagasi 2012. aasta sügis-talvele, siis kas Te sõidate praegu Tallinnas ühistranspordiga rohkem, sama palju või vähem?

1. Praegu sõidan rohkem
2. Sama palju
3. Praegu sõidan vähem
4. RASKE ÕELDA/ VASTUS PUUDUB

K7. KUI ROHKEM VÕI VÄHEM: Mis on peamine põhjus? LAHTINE VASTUS

SOTS-DEM TUNNUSED

T1. Kui vana Te olete? _____ aastat

T2. Milline on Teie rahvus?

- 1 Eestlane
- 2 Mitte-eestlane

T3. Mis linnaosas Te elate?

- 1 Lasnamäe
- 2 Mustamäe
- 3 Haabersti/Õismäe
- 4 Kesklinn
- 5 Kristiine
- 6 Nõmme
- 7 Põhja-Tallinn
- 8 Pirita/Merivälja

T4. Kas Te olete rahvastikuregistris registreeritud Tallinna linna elanikuna?

- 1 **Jah**
- 2 **Ei**
- 3

T5. Kui suur on Teie leibkonna keskmine netosissetulek ühe leibkonnaliikme kohta kuus? Liitke kokku kõigi leibkonnaliikmete palgad, stipendiumid, elatusrahad, toetused ja muud sissetulekud, pärast maksude maha arvamist, st raha, mille Te saite kätte, ning jagage see summa Teie leibkonnaliikmete arvuga. Me ei eelda, et Te peate ütlema täpse summa, meile piisab ligikaudsest hinnangust. Kas....

- 1 **Kuni 300 €**
- 2 **301 – 450 €**
- 3 **451 – 600 €**
- 4 **601 – 750 €**
- 5 **751 – 900 €**
- 6 **üle 901 €**
- 98 *Keeldub avaldamast/ Ei oska öelda*

T6. VASTAJA SUGU: MÄRKIDA KÜSIMATA!

- 1 **Mees**
- 2 **Naine**